

БЛОХІН А.П., ГУДЕНКО А.О., ЧЕПЕЛЬ В.Е.*
*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

СЕКМЕНТИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Кожен сегмент механізму формування конкурентних переваг на рівні суб'єкта господарювання представлений сукупністю наступних інструментів:

– економічний – планування, контроль і аналіз, облікова політика, внутрішній аудит, ціна, інформаційне забезпечення, економічні норми і нормативи, економічні стимули, економічні санкції, управління витратами, умови оплати праці та інші;

– техніко-технологічний – система машин, якісні параметри технологічних прийомів вирощування сільськогосподарських культур і догляду за тваринами, терміни проведення технологічних прийомів, технологічна схема, сорт (порода), продуктивність землі і тварин, сівозміни тощо;

– якість продукції – зовнішній вигляд, вологість, засміченість, скловидність, вміст білка, клейковини, цукристість, жирність, кислотність, маслянистості та інші;

– правила взаємовідносин – зміст контрактів, умови і порядок укладання, правила розподілу отриманого доходу (виручки, прибутку), взаєморозрахунків, регулювання встановлених економічних і техніко-технологічних норм та нормативів, якісних параметрів виробленої продукції;

– організаційний – виділення підрозділів відповідно до організаційно-виробничої структури, виявлення лідерів підрозділів, відкриття особових рахунків, обґрунтування виробничої програми, обґрунтування ресурсного забезпечення, вибір моделі оплати праці, розподільних відносин, обґрунтування трансфертних цін на продукцію та послуги внутрішнього обороту, розробка методики визначення, розподілу його між працівниками.

Суть даного підходу полягає в тому, що бізнес-процес виробництва сільськогосподарської продукції розбивається на окремі елементи: стадії, прийоми, операції, які управляються як самостійні об'єкти. При цьому робота з аналізу та оцінки технічних, технологічних та інших альтернатив визнається однією з стадій цього процесу. Тобто бізнес-процес можна представити як оцінку альтернативних матеріальних ресурсів, технічних засобів, технологічних прийомів, ринків збуту, цінової кон'юнктури; безпосередньо технологічний процес виробництва продукції та реалізація. При чому на кожній стадії використовуються відповідні інструменти.

Такий підхід дозволяє здійснювати оцінку ефективності бізнес-процесу з позицій ринку. На ринку покупець оцінює конкурентні переваги продукції через якісні та цінові вподобання, що виражається у зростанні обсягу продажів, виручки і прибутку. Однак найбільш повно переваги проявляються через прибуток [2-4]. Прибуток вловлює розширення продажів, зниження витрат виробництва і як наслідок, лідерство в ціновій конкуренції. Саме через прибуток реалізуються такі виділені принципи, як соціально-економічне партнерство, гармонізація інтересів учасників бізнес-процесу, поділ ризиків між усіма його учасниками, усунення протиріч на всіх стадіях бізнес-процесу тощо.

Література.

1. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: [Монографія] / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – Донецьк : Дон ДУЕТ, 2006. – 294 с.
2. Іващенко О.В. Економічна сутність категорії «ринок» / О.В. Іващенко // Вісник ХНАУ. Серія «Економіка і природокористування». – Випуск 5.– X. : ХНАУ, 2007. – С. 161-165.
3. Іващенко О.В. Формування прибутку с сільськогосподарських підприємств / О.В. Іващенко // Вісник СНАУ. Серія «Економіка та менеджмент». – Вип. 4 (35). – Суми : СНАУ, 2009. – С. 71-76.

* Науковий керівник – Мандич О.В., к.е.н., доцент

4. Мандич О.В. Основні фактори формування ринкової позиції зерновиробників / О.В. Мандич // Вісник ХНТУСГ. – Вип. 149. – Харків : ХНТУСГ, 2014. – С. 224-229.

5. Портер М. Международная конкуренция: Конкурентные преимущества стран / М. Портер; пер. с англ. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.

БОНДАРЕВА Ю.В.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЯЧМЕНЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Високий попит на ячмінь сприяє тому, що щорічно відводяться значні посівні площі під цю культуру. Ячмінь являється однією з важливих культур кормової групи та має широке коло використання. Зерно використовується для продовольчих, технічних та кормових цілей. В Україні при продовольчому використанні зерно переробляють в перлову та ячну крупу, ячмінні пластівці, сурогат кави. Пивоварні сорти ячменю використовуються для заводського та домашнього пивоваріння. Екстракти солоду з зерна ячменю використовуються в кондитерській та фармацевтичній промисловості, а також для виробництва безалкогольних напоїв.

Аналізуючи структуру валового виробництва зернових можна зазначити, що в 2015 р. за обсягами виробництва ячмінь посідає третє місце в структурі валового виробництва зернових після пшениці та кукурудзи. Для порівняння, в 2009 р. ячмінь займав друге місце. В 2015 р. на ячмінь припадає 19,2% у структурі посівних площ під зерновими та 13,8% у валовому виробництві зернових.

Динаміка виробництва ячменю в цілому по країні показує значне його скорочення з 2009 р., а саме на 30% (рис. 1). Такі тенденції відбулись в основному за рахунок поступового скорочення посівних площ під культурою. Важливий вплив на цей процес мали фактори інституційного характеру: експортні квоти, експортні мита, які в свою чергу обмежуючи експорт зерна ячменю, при недостатньо високому рівні внутрішнього попиту, вимусили виробників відмовлятися від вирощування даної культури. Поступово площі посіву, що були зайняті ячменем, зайняли високорентабельні культури: соняшник, кукурудза, соя.

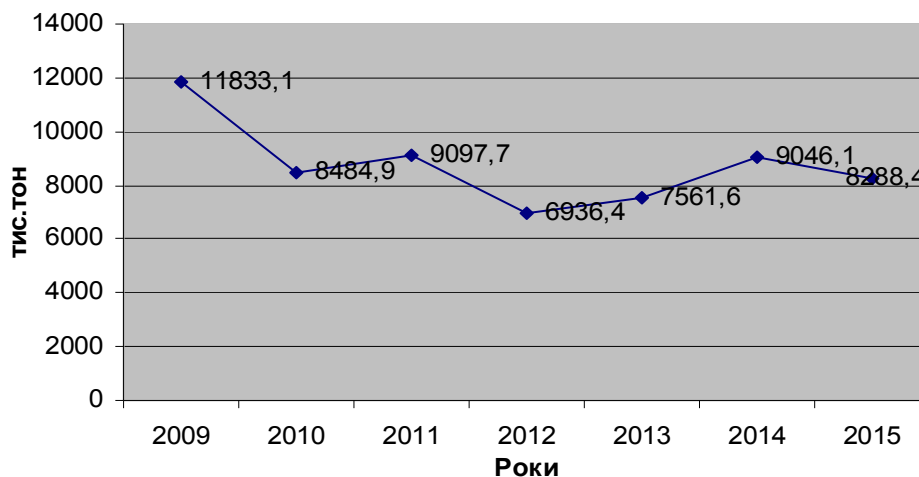

Рис. 1. Динаміка виробництва ячменю в Україні в 2009-2015рр., тис. тон

* Науковий керівник – Бабан Т.О., ст. викладач